

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromszámos példítor tér-
fogati 12 fillér.
Többzöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A nőkérdéshez.

A nőkérdés minden ok nélkül soha meg nem fejtett problémája volt ugy az egyes népeknek, mint az egyes koroknak.

A mikor megfejteni akarták, akkor tették rendszerint még problematikusabbá mindig.

Rabszolgája volt keletnek, ugymint nyugatnak a nő az egész ókorban, de rabszolga maradt akkor is, mikor a nő kultusz legjobban virágzott: a középkorban, sőt rabszolga ma is, mikor aránylag még nagyon kis perzentjének van megadva a szabadság egyedüli biztosítéka. a független vagyoni és kenyérkereseti helyzet.

Ha pedig más oldalról tekintjük a kérdést, a világ kezdetétől fogva mind a mai napig a nő volt az, ki fején viselte a királyi koronát, s jobb-jában a hatalom jogarát, hogy azzal kormányozza a férfi által a világot.

Mohamed, mikor megtagadta a nőtől az emberi fenséget, a lelket, nem tudta megtörni a nő hatalmát, mert ime a mozlim birodalom története bizonyítja, hogy a hárembe zárt igazi rabszolganők rendszeren fejükre nőttek a mozlimek mindenható urának s a padisah mint engedelmes szolga teljesíté a hárem ügyes rabnőinek minden óhaját s hogy nem egyszer rendült meg egy félvilág egy háremhölgy esztelen kívánsága folytán.

Hogy Éva anyánkat, ki oly egyszerű módon kiakolbolta Ádámot a paradicsomból, vagy tán be a paradicsomba — mellőzzem, csak egy pár nevet említek a történelemből annak igazolására, hogy mily hatalmas tud lenni a nő.

Mit Róma egész erejével megtenni nem birt, megteszi pár szóval Veturia és Volamnia: a volszkok elmennek és Róma szabad; — Didó egy félvilágot hatalma alá hajtó várost épít s Cleopátra Róma hatalmát teszi kétségessé, Jeanne d'Ark felszabadítja Franciaországot s Katalin

czárnő leigazza Lengyelországot; Erzsébet angol, Mária Terezia magyar királynő az uralkodók leg-hatalmasabbjai lettek s hogy a régmúltba visszaterjek, Heléna elrablása Trója pusztulásának s Róma alapításának veté meg alapját

Ime a legnagyobb szélsőségek. — És miért mindez? Mert a nő gyenge, kinek gyengeségét hol a férfi önzés aknazza ki, hol a férfi erő emeli magasra.

Pedig egyik se jogosult. — A nő nem oly gyenge, hogy vagy az erő ellen védekezni ne tudna vagy annak védelmére szorulna.

Nem indokolt se a gyámkodás, se a kultusz.

Nem indokolt az a felfogás, mely a nőt önző czéljaira használja fel s az alatt a czégér alatt, hogy a nőt boldogítsa, csak a saját boldogságát hajhássza, de nem indokolt az a felfogássem, mely a nőt az ő gyengeségének hánytorgatása mellett meg nem erdemlett dédelgetésben, előnyökben részesíti.

A nő egyenrangú és egyenjogú társa a férfinak.

Annyira jogosult, mennyire a férfi, de többre semmi esetre sem.

Annyira, de nem ugyanarra, mert ma még más a köre egyiknek is, más a másiknak is.

A még ma legnagyobb részét házi hivatással, munkával elfoglalt a családban élő nőt szerintem nem illeti meg a politikai választási jog, de ennek ellenében nem is terheli a katonáskodás kötelezettsége.

Majd ha megszűnik a férfiak katonáskodási kötelezettsége, mi tán nincs is oly távol; ha a ház, a család nem fogja lekötöni a nőnek teljes lelki világát s ráér s megtanul ő is a közügyekkel foglalkozni, bizony nem fogom én sem megtagadni a nőtől a politikai választó jogot, a mint ma is elismerem részére a választói jognak más téren gyakorlásának jogosultságát.

A spanyol etikettnek Don Quisotte honából származó s a magyar lovagias érzésben meleg talajra találó külső ceremonias nő kultusznak sem látom én semmi helyességét.

Nincs annak semmi rációja, hogy miért tartozzam én nagyobb előzékenységgel, figyelemmel egy nőnek, mint egy épen oly értékű férfinak. A meg nem illető előzékenység megtagadása nem megsértése, hanem igazi megbecsülése a nőnek.

Mi azt hisszük, hogy a mi nőink a bibliai látomás óriásai, kik gyenge cseréplábon állanak, s azért nem engedjük saját lábaikon járni, hanem meggörnyedünk előttük, hogy hátainkon czipeljük, mint nomád asszonyok gyermekeiket.

Szerintem ez a nő lekicsinylése s nem az, ha megtagadom tőle a túlzott reverenciát.

Mi furcsa szemeket vetünk arra a fiatal lányra, ki egyedül indul el vonaton a szomszéd vasuti állomásra s gardedámot adunk a 40 éves hajdon mellé is s e mellett elnézzük a férjes nő felrelépését, ha azt hátával fedezi a férfi, és ezt mind nagyon természetesnek tartjuk akkor, mikor az amerikai vagy angol leányok a gardedámok fölösleges és költséges intézménye nélkül be tudják utazni az egész világot.

Mi nevetségesnek tartjuk a kínai czopfot, pedig a mi túlzott nő kultusznak ép oly nevetséges czopf, mint a kínaié, mikor magát a föld legsilányabb párjának jelenti ki vendége előtt, kit a nap-isten fényességének titulál meg.

A „nagyságos asszonyom“-nál kisebb titlust nem ismerünk s beszélünk „kedves nőd ő nagyságá“-ról, kinek, ha vele találkoznak a legnagyobb reverenciával csókolunk kezét, mely komplementet vágnak ősz fűrtökkel a 14 éves iskolás leánykának s vőlegény korunkban nincs egyéb vágyunk, mint imádott menyasszonyunk boldogítása s ha azután az ily külsőségekre szok-

TÁRCZA.

Sógorném halálára.

Kikötött már hajdó . . .
Réve biztos, csendes.
Nem hány ott a szélvész,
Szárnya már nem verdes.

Nem kell küzdve élned
A bú tengerébe;
Nincs ott szükség s irigy,
Ott örök a béke.

Ravatalod körül
Sokan-sokan sirnak . . .
S kik szivedhez nőttek
Esdve vissza hívnak . . .

En nem hivlak vissza,
Hisz oly jó a révbe!
Bár csak én lehetnék
Sirod lágy ölébe.

Telek A. Sándor.

Vidróczki Marci.

Irta: KOMÁROMY ISTVÁN.

Még olyan apró kis játszadozó gyermek voltam, mikor e nevet hallottam először. Jobban is érdekelt az, mint a betű, amelyet már akkor emlegettek előttem és a tanító ur mutogatott a képes újságban. A képeket csak megnéztem, de bizony a nagy A meg B betű nem tetszett. Óvatos is volt a tanító ur, hogy valahogyan Pistuka el ne rontsa a gyomrát, mert kis öcsését, azt a kis penészes gyereket, mindig hideg vizesruhába csavarja a doctor ur, ha eljön. Pistukára marad tehát a név, meg a vagyon. Hogy azonban írni és olvasni tudjon, az föltétlenül szükséges és arra meg is kell tanítani. Tanítgatott hát ő engem ügyesen szépszerével, de nem ment; fenyegetett Vidróczkival, ez sem használt, végre kitalálta, hogy ha kecskáját befoghatom, vagy meglovalgathatom, akkor nagyobb hajlammal vagyok a tanulás-

hoz. Atyám ezt megtudván, rögtön lovat vett nekem és nem is egyet, hanem kettőt; mert azt hitte, hogy én rögtön két nyelven is fogok tanulni és beszélni.

Azért említem fel ezeket, mert ha a tanító ur azután megdicsért, öregem mindjárt befogatta a Vezért és Csárdást s kimentünk a „Szénág“ pusztára, — persze mindig én hajtottam — ahol azután volt alkalmam Vidróczkit meglátni. Erről azonban majd később fogok beszélni, most felveszem gondolatom fonalát ott, hol e betyárnak élete kezdődik.

Vidróczki Marci körülbelül az 50-es évek elején született.

Szülei Hevesmegyében Felnémten laktak, hol földművesek vagy pásztoremberek voltak. Atyja korán elhalván, a félárva gyermek nem a legjobb gondozás mellett nőtt fel s már gyermekkorában jelentkeztek nála a rossz hajlamok. Egy alkalommal történt, hogy mint kis gyermek tüzet akart csinálni, de pajkosságáért majd életével lakolt s holtá napjáig viselte is jobb lábán az égési sebhelyeket. Ő róla is azt mondja a legenda, mit sok más betyárról, hogy besorozták katonának a 60. gyalogezredhez; de nem vásott foga a katonaelethez, a kapitányát megszurkálta. Marci hadbíróság elé került és 20 évi várfogságot nyomtak a nyakába egy német éleleért. Nem tudott ő ezzel kibékülni, de hát hiába apellált. Elvitték Komáromba és ott bezárták. Már egy capitulatiót ki is töltött Marci szerencsésen s mivel jól viselte magát és látszólag megtért, nem nagyon ügyeltek reá. De meg a komáromi várban nem is nagyon kell ügyelni az emberre; mert háromszoros fal veszi körül és a mély Duna tekereg körülötte.

Marci már régebben foglalkozott azon gondolattal, hogy miképen lehetne innen megillani, hol a piszkos falaknál, az Isten kék egénél, meg a katonai öröknél egyebet nem látott. A kosztja sem valami jó volt, meg a sáneczmunka és a favágás sem tetszett neki. Tervét kifőzte alaposan és ügyesen végre is hajtotta. Egy szép napon a melléje rendelt örökből kettőt saját fegyverével leszurt, hullát egy nagy vízfelfogó kádba dobta, az egyiknek ruháját magára kapta, az első szigorú őrizet alatt levő kapun szerencsésen kisért, beleugrott a Dunába, s gyorsan kapott a Duna másik oldalán partra. Az örök persze szokását észrevették, de már akkor, amidőn a Dunában szelte a habokat: volt is lövöldözés

utána, de nem lett eredménye, mert Marci szerencsésen meglépett. Egy armádia katonaságot küldtek utána elfogatására, de ő, mire azok az ottani környéket átkutat-
ták, már az ős Bükk bérézein pipázott.

Nem sokáig tartózkodott a Bükkben állandóan, mert folyton háborgatták. Áttette hát tanyáját Gömörbe Ajnáskő vidékére. Czimborákról sem sokáig kellett neki gondoskodni, mert az akkori időben uton-utfélen megakadt a szegény legény. Egész katonailag szervezett és fegyelmezett bandával garázdálkodott azután Gömör, Heves, Borsod; Nógrád, sőt még Zólyomgyében is. Tudta ő a regulát . . . mert megtanulta a regimenten, s jaj volt annak a czimborájának, aki az ellen vétett.

Róla beszéltek azt, hogy egy asszony kis leányával igyekezett a Bükkön keresztül valamelyik egri vásárra; az erdő között 2 czimborája megtámadta az asszonyt, kifosztotta és megölte, a kisleányt pedig a 2 fenevad szelnek eresztette. A kis leány jajveszékelve bolyongott a rengeteg őserdőben, midőn egyszer egy emberrel akadt össze, aki kérdezte mi történt vele. A kis leány hűségesen mindent elpanaszolt. A jó ember adott neki egy csomó pénzt és hazavezette faluja végéig. Csak később sült ki, hogy ez az ember Vidróczki Marci volt, aki azután büntetésből 2 czimboráját kivégezte. Még most is mutogatják az apátfalvi nagy kő alatt azt a helyet, hol a két fiu a fűbe harapott.

Ő nem irtózott a vértől és gyakran megmosta kezét abban, — kire neheztelése volt, az ellen kegyetlenül járt el. Nem kimélt senkit, ki egyszer borsot tört orra alá, jaj volt annak. Különösen haragudott a gögös urra és zsidóra. Ha ugy egyszer-egyszer ezek közül egyet elcsiphetett, azokon azután csunya szégyent tett, rendszeren félbajusztát vagy pedig haját borotvalta le.

Holló Géza bátyám beszélte el, ki abban az időben szolgabíró volt a pétervásári járásban, hogy egy alkalommal, amint Gömörben járt és hazafelé igyekezett a nádasi hegytetőn találkozott Marczival. Amint a tetőre felkaptak és megálltak pihentetni, Marci 3-ad magával beverésztett a gyepen. Én köszöntöttem Marciat, mert megszeppentem, — mondja Géza bátyám, ő pedig egykedvűen fogadta.

— Hogy vagy Marci?

— Vagyok ugy, mint egy kőborló szolgabíró — vágott vissza.

tatott nőink az ily külső viselkedésünk belső tartalmát is megkivánják tőlünk, mert erre viselkedésünk jogcímet látszott nekik szolgáltatni, akkor bizony se a „nagyságos asszonyom“-mal, se a 14 éves bakfissal nem törődünk s készségesen beismerjük önmagunkban, hogy bizony a mi saját javunk s boldogságunk a mi célunk mindig, akkor világossá lesz előttünk, hogy a mi hiába való udvariaskodásunknak nincsen semmi tartalma, porhinta a nő szemébe, hogy a portól ne lássa azt az igazságot, hogy nincs igazán megbecsülve még nálunk a nő. Sorsa: nyerni a külszínből s veszíteni a valóságból.

Számításnak az igaz, hogy sikerült, mert arra az alapra van építve, mely a nőnél legbiztosabb, t. i. a hiúságra, azonban a számítás csak ideig-óráig válik be, mert a külsőségek szertelen hajszolása s e végett az élet javainak minden téren való feláldozása már-már végső töbzódásáig éli.

A mint megszűnik a rang és czimkórság, mikor annak szertelen hajszolása folytán az egész közönségessé válik, úgy a külsőségekért hevülő fantasta is belátja majd, hogy az élet logikája a realismus, a rideg meztelen való érvényesülését, az igazságot keresi.

A nőkérdésben pedig az igazság, a haszontalan értéknélküli kultusz helyett a nő értékének tényleges elismerése — s a nők részéről annak tényleges érvényre emelése.

Ha a férfi magában egész ember, miért ne lehetne a nő is az? Annak kell lennie, mert az élet logikája rákényszeríti erre úgy a férfit, mint a nőt.

Dr.

Fölhívás a vármegye közönségéhez.

Hazánk kulturintézményeinek a társadalom és egyesek meleg, hazafias érdeklődése és áldozatkészsége vette meg alapját.

Ez intézmények közt kiváló és fontos helyet foglalnak el immár a múzeumok, melyek egyrészt történelmi multunk dokumentumainak és általában közműveltségünk termékeinek, másrészt társadalmi ügy, mint természeti viszonyainkat ismertető tárgyak értékes tárházai.

Magyarországnak a jelenben már alig van számottevő vármegyéje vagy jelentősebb vidéki városa, mely híjával volna a múzeumnak.

Gömör- és Kishont vármegyének nemcsak a természetiekben gazdag világa, hanem és kivált fényes történelmi multja, művészeti, ipari és közgazdasági viszonyai, valamint néprajzi sajátossága egyiránt követelik, hogy a meglévő anyagot egybegyűjtjük, megőrizzük és a közművelődés javára értékesítsük.

A legelső feladatunk tehát: mentsük meg mindazt, a mi a multból megmenthető.

Annai történelmi emlékek van egyes családok birtokában, hogy már az egymagában értékes anyagot képez. Csaldái iratok, régi háztartás eszközei, fegyverneműek s egyéb ereklyék magánkézben csekély értékűek vagy ritkán emléktárgyak, egy-két nemzedék alatt — mint annyi temérdek! — tönkre mennek, elkallódnak, míg a múzeumban időtlen-időkig gondosan megőrzve tanulságos közkinccsökké válnak. Ez áll az ősi idők föld alól kikerülő maradványaira, a kő- és bronz-, valamint a vas-eszközökre, melyekből eddig is Gömörmege területéről ezerszámra idegen kezek elhordták. Ezt a pusztítást meg kell akadályoznunk.

Összeállítjuk az ipar és az iparművészet termékeit oly sorozatban, mely haladásunkról tesz bizonyosságot. A mult és a jelenkor iparágainak az agyag-, az üveg-, a fém-, a faipar fejlődését föltüntető gyűjteményekre nem csekély önértékkel tekinthetünk.

Népünk élete és körülményei mindnyájunkat érdekelnék. A megyei népeletet magánviszonyaiban, háztartásában, foglalkozásában megfigyelni s az azokra vonatkozó anyagot szem elé állítani, a múzeum egyik speciális feladata. A megyei népviseletnek a maga eredeti, tipikus jellegében való rekonstrukcióját eszközölni még nem késő. A modern élet már a falukon is rohamosan hódít.

Magyánk ősi családjai ereklyéinek, emléktárgyainak összegyűjtése s gondos megőrzése, valamint jelesünk emlékének ápolása s fenntartása hazafias kötelességünk. Mindazt, mi rájuk vonatkozik, mi az irántuk való kegyelet tárgya lehet, a múzeumban helyezük el. Ez buzdító, lelkesítő, nemesítő hatást kelt a jelen nemzedék soraiban.

Művészeink is voltak: Ferenczyt, Madarászt, Szentpéteryt, Izsó Miklóst magunkéink mondhatjuk; sőt annyi mást, kik — bár szerényebb színvonalon — sok szépet alkottak. Ma is föltaláljuk itt-ott azokat, kik a szépművészet egyik másik ágában jelentékeny sikerrel dolgoznak.

Kiváló figyelmet fordítunk a könyvekre. A sok családi könyvgyűjtemény elpusztulása arra int, hogy ne engedjük meg a régi könyvek megsemmisítését. Mai kulturánk a régien épült föl. Azok a régi művek épen oly tiszteletre méltók, mint más történelmi ereklyék. Megérdemlik szerzőik a kegyeletet, hogy megőrizzük — habár talán elavult — műveiket. A tudós kutató azokban sok érdekes forrást talál. Ilyenek a régi hírlapok és folyóiratok, oklevelek, apróbb nyomtatványok, családi levéltárak, mindmegannyi kutfői a tudományos buvárlásnak. Összefoglaljuk ezeket a vármegye közkönyvtárában.

Gömörvármegyei múzeumunk a jelen viszonyok szerint tehát fentart: régiségi, iparművészeti néprajzi s emlékosztályokat és könyvtárat.

Tisztelettel hívjuk föl ennek folytán Gömör- és Kishont vármegyének közönségét: méltóztassanak a megyei múzeum egyesület tagjai közé minél nagyobb számban belépni, hogy múzeumunkat, ezt a szép fejlődésnek indult kultur-intézetünket közös erővel segítsük elő s virágzásra emeljük.

Tagja lehet az egyesületnek mindkét nembeli fedhetlen jellemű magyar honpolgár, még pedig mint alapító, rendes vagy pártoló tag. Alapító az, ki a belépéskor legalább ötven korona alapítványt tesz; rendes tag évenként legalább 2 koronát fizet; pártoló évi egy koronával járulnak a múzeum fenntartásához. Pártoló tagok fizetési kötelezettség nélkül lehetnek azon vármegyei néptanítók és körjegyzők, kik írásban kötelezik magukat hogy a múzeum érdekében közreműködjenek. Lesznek tiszteletbeli tagok is, kiket az egyesület irányában szerzett érdemeik elismerésül ilyenekül a közgyűlés megválaszt.

Az alap le van rakva. Vármegyénk intelligens közönségétől függ a közművelődés szolgáltatásában álló múzeum jövője.

Idézzük végre nagy tudósnk, Ivolyink eme szavait: „Őrizzük meg emlékeinket, gyűjtsük össze töredékeinket, nehogy tényleg elpusztuljanak és az által őrösebb legyen a mult, szegényebb a jelen, kétesebb a jövő.“

Kelt Rimaszombatban, 1905. decz. 10. Az egyesület előkészítő bizottságának üléséből.

Bornemisza László,

alispán, az előkészítő bizottság elnöke.

Fábry János,
a múzeum igazgatója.

Máriássy István,
a bizottság jegyzője.

Vadász naptár.

A vadászat, e nemes sport mindig nagyobb tért kezd hódítani. Nemesak testedző multság ez, de nem-

zetgazdasági szempontból is fontos, mert a legutóbbi vadászatok eredménye azt igazolja, hogy a hol sok gondot fordítanak a vadállomány tenyésztésére, ott az eredmény biztos és a vadszaporulat igen kedvező s a konyhára sok izletes pechenyét hoz a gazda.

Körülbelül 20 éve lehet annak, hogy a rimaszombati vadásztársaság megalakult és a város erdő- és mezőbirtokát e célra bérbe vette. Nagy befektetéssel igyekezett a vadállományt emelni és fázánokat honosítani. Az első években a fázánok mellett nyulat és foglyokat is eresztettek el, s az első években igen eredményes vadászatok voltak, különösen a szabadkai erdő területén. Egy pár év mulva azonban a vadállomány rohamosan apadt s az utóbbi időben már igen gyéren esett nyúl és különösen fázán, dacára annak, hogy majdnem minden évben hozatott a társulat fázánokat.

Sokáig kutatták mi lehet ennek oka. Egyik a nem kedvező területnek, a másik a vízhiánynak, a harmadik az orrvadászok pusztításának stb. tulajdonította a vadhiányt. Tenni valamit kellett, s két év előtt a társulat vadórt fogadott fel és a rimaszombati területeken nagy megszorítással beszüntette a vizslázatot.

A mostani vadászatok eredménye mutatja, hogy megtalálták a kulcsot s nagyon valószínű, hogy a szabad vizslázat volt az egyik fő oka a vadpusztulásnak.

De nem is csoda, a hol 10—12 egyén vizslázott árkon-bokron keresztül augusztus 1-től késő őszig, ott pusztulni kellett a vadnak. Ehez járult, hogy a kőbor ebek, rókák és ölyvek szabadon garázdálkodtak és lakmározták a nyúl, fázán és fogoly fiókokban, s végre az orrvadászok fegyverrel és hurkokkal pusztították a vadállományban.

Az eredmény örvendetesen mutatja, hogy ezek az ellenséges körülmények már nagy részben meg lettek szüntetve egy állandó vadór alkalmazásával is, ki nemcsak felügyel a vadállományra, de pusztítja fegyverrel, méreggel és csapdákkal a ragadozókat és étetőkkel tartja meg a fázánt és foglyot tél idején a pagonyokban. De még van egy nagy hiány, a víz hiány. Erről kellene tehát még valami úton-módon gondoskodni és az erdőben egyes helyeken kukoriczát és kölest vetni, hogy a fázánok ne barangolnának el idegen területre, hol bizony kiméletben egyáltalán nem részesülnek. De ez is meg fog jönni, ha a társulat vagyona növekedni fog, a mi az eredmény után befolyandó lődijából bizton remélhető.

Egy érdekes statisztikát közlünk itt az érdeklődők részére. A mult, illetve az 1904. év végén az ugynevezett „Kis erdő“ területén alig 20 nyúl esett, a most 1905. december hó 31-én megtartott vadászaton 40-nél több, tehát megkétszereződött. A „Szabadka“-i területen az 1905. évben megtartott vadászatot, ha jól emlékszünk, 30 nyúl esett és talán 3 fázán, a most január hó 7-én megtartott vadászatot 80-on felül esett nyúl, fázán egy sem, mert a szomszédos terület alkalmasabb búvóhelyül szolgál és ottan minden időben kiméletlenül vadásszák. A kitért és elmenekült nyulak száma több 40-nél, tehát, ha csak valami betegség fel nem lép a nyulak között, jövőre legrosszabb esetben is az állománynak meg kell 3-szorozódnia.

Feljegyezzük ide, hogy kik voltak jelen a vadászatot s hogyan kedvezett részükre a szerencse. Gróf Altréd 2 nyúl, Bornemisza László 4 nyúl, Badinyi Gyula 8 nyúl, dr. Baksay Dező 2 nyúl, Bodor István 1 nyúl, Cseh István 3 nyúl, Császarkóczy Károly 1 nyúl, Fáy Gyula 6 nyúl, Geduly Géza 2 nyúl, Hámos Aladár 6 nyúl, Hrediczka Károly 6 nyúl, Illés Ödön 1 nyúl, 1 ölyv, Komáromy István 7 nyúl, 1 ózbak, 1 ölyv, Lengyel Iván 3 nyúl, 1 ózbak, Lukács Géza 4 nyúl, 1 róka, br. Luzénszky Henrik 4 nyúl, br. Luzénszky István 1 nyúl, Máriássy László 2 nyúl, Máriássy Gyula 2 nyúl, Marton János 3 nyúl, Madarász Pál 2 nyúl, Moleczer Gyula 5 nyúl, Szakall Vincez 6 nyúl, Szakall Barnabás 2 nyúl, dr. Törköly József 2 nyúl, 1 ölyv, dr. Sigmund József 1 nyulat löttek. Rész-

De Kévé Imre sem volt sokáig ez árnyék világban. Marci hamar kitudta turpisságát és utánna lesett. Azonban Imre sem esett a fejelgyára, ő is megsejtette, hogy Marcinál rovása van. Nagyon vigyázott hát bőrere, pedig a faluban erőre ő volt az első ember. Szerencsésen el mellőzte ő Marciat s már nem is gondolt arra, hogy ők még egyszer találkozhatnak. Közeledett azonban a parádi búcsu, amikor nagy vigság van a faluban, este pedig táncz a korezmában. A parádi ember sem marad el a péterfalvi, meg a domaházi barkó mellett a mulatsásban, meg a verekedésben. Ottan is eszmaszárba dugott késsel járnak még a templomba is, hát még a korezmába. Szólt a zene repült az itezés, döngött a palócze feje és már egy párt a kut mellett mosogattak, hogy tovább verekedhessen. Egyszer csak „ácsit“ kiáltanak a cigányoknak, elhallgat mindenki és Kévére tekintettek, hogy talán köszöntőt akar mondani, mert ehez is értett ő kelme. Nagy volt azonban a riadalom, midőn Kévé Imre egy szót sem szól, hanem halott, halványan tántorodik a falnak. Mély csend következett... Egy kis szöske ember odalép Imréhez, megfogja kezét — gyere csak Imre számolni valónk van! Kezeinel fogva szó nélkül kivezeti a falu fölé, az öreg Mátraaljába és pisztolyával szíven lövi.

Csak a pisztolydörrenésre tért magához a nép és tudta meg, mi történt. Mire az előjáróság, meg a faluban czirkáló 2 pandur a helyszínére kisértett, Parád legizgább emberét, Kévé Imrét ott találták atlott mellel, kiterítve a harmatos gyepen. Megölte Vidróczki! — De még szép halált szánt neki, mert pisztolylyal végezte ki, amit nem szokott, — mondogatták a Parádiak. Sőt meg temetéséről is gondoskodott, mert egy frissen kötött fenyőgalykoszorút helyezett fejéhez.

Ilyen fenegyerek volt az a Vidróczki! Hát mikor ezeket hallottam róla mesélni, hogy az ördögbe ne ijedtem volna meg. És még is óhajtottam látni. Kértem is apámat, hogy mutassa meg már egyszer Vidróczkit, mert én úgy képzeltem, mint az ólomkatonát, amelyiket este elvettek tőlem és azt mondták, hogy berukkolt a kaszárnyába aludni, hát most már én is aludjak; reggelre pedig ágyam mellé tettek, hogy én is hamarabb felkeljek. — Azt képzeltem akkor még, hogy Vidróczkit is elő lehet szedni, a mikor kívánom.

(Vége köv.)

— Rossz kedved van Marci, mi lelt?

— Miköze hozzá az urnak?

— Ne bolondozz fiu, ne itt van egy pár szivar, gyujts rá!

A szivart elfogadta, azután nem szólt semmit. Látam, hogy nem lehet ez emberrel most tréfálni, hát „Isten áldjon!“ — mondtam neki s közzévágtam a két pelynek. Marci rám intett, kivett a zsebéből egy borotvakést és megfenyegetett vele.

— Mondhatom, hogy még szombat este, midőn a pétervásári borbély beretvált, akkor is borsózdott a hátam.

A gömöriekkel szemben azonban igen gavallérosan viselte magát, legalább én soh' sem hallottam, hogy itt csúfot tett volna valakin.

Az igaz, hogy a gömöriek is jól viselkedtek vele szemben s hová bekopogtatott és kért, sehonnan sem eresztették el üres kézzel.

Egy-két birkát, malacot elhajtattott, de nem azért, hogy pénzljen belőle, hanem, hogy legyen mit ennie.

Atyám Détértben lakott abban az időben, a sárospataki collegium birtokát árendálta. A Ragács, Szarkó és Bagolyvár hegységek nem voltak még kiirtva, ősrendeteg erdő borította azoknak ormait és völgyeit. Ez volt Vidróczkinak kedves és biztos tanyája, ahonnan azután rándult át a szomszédos megyékbe. A Szenág-pusztán lakott Földi András számadó juhász, a Vizálló-pusztán pedig Karittyó Pesta a kondás és Matykó Marci erdőkerülő. Kezbeli barátságban élt ezekkel Vidróczki s nem volt nap, ha idehaza volt, hogy vagy az egyik, vagy a másik pusztán meg ne fordult volna.

Nem bántották ők egymást. Nem is veszett el onnan semmi, magában is leghelhetett a nyáj, akkor estére még meg is szaporodott. Állítólag Ajnácskőben lakott a szeretője, kívül több izben a fonóházban is megjelent és egy bus nótát elénekelt a legényeknek.

Alacsony termetű, zömök, vereses, rideg, zárkózott természetű ember volt, kit a szépség nem bántott, de szemében volt valami nem mindennapi, nehezen ismerkedett és bizalmatlan viselkedést tanusított. Közelről nem szívesen szeretett tárgyalni, csak a pástor emberekkel, még orgazdjával is csak ablakon át alkudozott.

Azt beszélték róla, hogy a Monosbéli zsidó volt egyik orgazdája s ezzel is csak úgy végezett, hogy ha odament, bekiáltott az ablakon éjjel zsidó, marháat hoz-

tam! Az árendás ur felkelt, az ablakhoz ment, megaludtak a lopott jószágra, az ablakon át kifizette, a jószágot Marci a kerített udvaron hagyta és szó nélkül odébb ált. Egy alkalommal azonban valami differentia támadt közöttük és a szegény árendás a sok lopott jószág bőre helyett végezetül saját bőrrel számolt be Szálakájának.

Ugyanis nem tudtak megegyezni, azért Marci az árendás urat megfenyegette, — az árendás ur megszeppent s az arra járó pandurnak elmondotta, hogy ha legközelebb marháat hoz Vidróczki, hirt fog adni hamarosan s megmondja azt is, hogy miképen lehet elesipni. Marcinak sok jó embere volt még a pandurok között is, ez a besugás tehát valahogyan fülbe ment. Bosszut esküdtött az árendás ellen és elhatározta, hogy Ábrahám kebelébe küldi.

Pár nap mulva éjjel 11 órakor beállított Monosbélbe és bekiáltott az árendás ablakán: Náci gyere ki! Náci szegény úgy megijedt, hogy ahogy volt kiugrott, Marci elkapta szegénynek a nyakát és egy beretvával elmettszette gégejét. Egy szót sem szólt a szegény árendás, rögtön szörnyet halt.

Még förtelmesebben járt el egy parádi gazdaemberrel, ha jól emlékszem a nevére Kévé Imrével. Ezzel is valami összeköttetésben állott meg tudván ezt Marsó Gyuri csendbiztos ur, 500 frtot ígért Kévének, ha elcsipteti. Nemsokáig kellett várni az alkalomra, mert Parádon lakodalom volt és Kévé meghívatta Vidróczkit is.

Vidróczki mit sem sejtett, hogy mi történt a háta megett — és hogy Imre hogyan adta el, de ha tudta volna, amilyen vakmerő volt, talán azért is elment volna. Szépen mulattak a lakodalomban Imre folyton itatta Marciat, hogy becsipjen, de bizony neki jó feje volt s nem rugott be, egy kicsit kapatos lett ugyan, ami még nehezebbé tette a pandurok munkáját. Egy adott jelre, mikor legjavában folyt a táncz, a pandurok megrohanták a házat és Marciat ugyancsak megszorították; de mi volt neki 6 bitvány pandur, mikor a szörösi pusztán 12 töt kergetett vissza csendbiztosostul. Nem sokáig tartott a harez, mert a nép szíjjelfutott, a 6 pandur közül 2 a placon maradt, a négy Egerig meg sem állott, Marci pedig reggelre Nógrádban örömeiben Miksiben mulatott a korezmában. — Olyan gyors volt a betyár, mint a madár, egy éjjel a 3 ik vármegyébe is elgyalogolt.

vettek még a vadászaton Kern Adolf és Vajda András, kiknek azonban ez alkalommal nem kedvezett Szent Hubert.

Az eredmény fényesen igazolja tehát, hogy üdvös volt a társulat intézkedése és a vadászat korlátozása.

Január hó 1-ő napjaiban Fáy Gyula nyustyai földbirtokos rendezett sikerült vaddisznó vadászatot az Osztrán, hol 8 drb. sörte vad került terítékre, ebből Máriássy Gyula főszolgabíró ejtette a legnagyobbat egy 130 kilóst.

Január hó 9-én Császkóczy Károly coburg hercegi erdőmester tartott eredményes hajtóvadászatot a tamási és tihanyi partonyokban. A szives házigazdán kívül jelen voltak: Ladinyi Gyula, Bornemisza Elemér, Halász József, Kolbenheyer Gyula, Komáromy István, Lukács Géza, Máriássy Andor, Máriássy Gyula, Marikovszky Géza, Madarász Pal, Szakall Vincze, Széman Endre, Szepesházy Kálmán. Esett 30 drb. nyul és 2 róka.

11-én a rimaszombati vadásztársaság rendezett hajtóvadászatot a majsa-apáti területen. Esett 47 drb. nyul, 2 őz, 4 fázán és 1 róka; a múlt évben alig 20 nyul esett e területen.

13-án Br. Luzenszky Henrik osgyáni nagybirtokos rendezett szintén sikerült vadászatot, a melyen sok nyul és egy pár őzbak került terítékre.

14, 15. és 16-án pedig a rimamurányi társulat rendez nagyobb szabású hajtóvadászatot klenőzi erdőségeiben.

Válasz Queritur urnak nyílt levelére.

Azon alkalomból, hogy a Tompa-Társaság múlt hó 30-án felolvasó estélyt tartott, melyre meghívta Rimaszombat intelligens közönségét, Dr. Queritur nyílt levelet intézett hozzám, melyben azon alternatív kérdést veti föl, hogy megmarad-e társaságunk az ő szűkebb kerületei között, vagy megnyitja kapuit azok számára is, kik jöllehet nem tanítótestületi tagok, mégis lelki vágyat éreznek magukban arra, hogy a társaság keretében működjenek s kifejezésre juttatja azon véleményét, hogy a Tompa-Társaságnak nincs joga többé a szűkebb korlátok között való maradásra.

Nagyon megtisztelő reám nézve az, hogy dr. Queritur az én elnöki hatáskörömet tulbecsülve, a fontos kérdés megoldását tőlem teszi függővé. A dolog azonban úgy áll, hogy egy társaság sorsáról csak maga a társaság intézkedhetik s remélem hogy a felvetett kérdés felett a Tompa-Társaság a lehető legrövidebb időn belül dönteni is fog.

A mi pedig az én szerény véleményemet illeti — a nélkül, hogy a közgyűlés határozatának praejudicálnék — kinyilatkoztatom, hogy a legnagyobb örömmel csatlakozom azokhoz, kik a társaság kebelébe fogadni óhajtanak minden olyan intelligens egyént, kinek komoly szándéka van kitűzött célunk elérésére segítő kezet nyújtani s társaságunkra nézve szerencsésnek tartanám, ha oly egyéneket is megnyerhetnénk, kiknek működése kulturánkat magasabb színvonalra emelné.

E véleményemet annál nagyobb joggal mondhatom ki, mert már megalakulásunkkor az volt az intenziónk, hogy vállalkozásunkat olyan kezdeményezésnek tekintjük, melyből idővel egy nagyobb jelentőségű, tudományos és szépművészeti társulat — mint a gömörmezei társadalom szellemi életének egyik elsőrangú tényezője fog kifejlődni.

Őn ezt az időt már elérkezettnek látja — és ha közgyűlésünk is ebben a véleményben lesz: a jóformán csak elméletben létező társaságot új pozitív alapokra fektetjük, melyeknek előkészítését és teljes kidolgozását szívesen igatjuk legközelebbi teendőink sorába.

En tehát csak örülök azon, hogy e fontos kérdés — mellyel mi régóta foglalkozunk, — a művelt közönség köréből is fölvetett, mert abban törekvéseink méltánylását látom. De mindnyájunk öröme teljes volna az által, ha az arra hivatott egyének hathatós közreműködésével egy oly Tompa-Társaságot alkothatnánk, mely munkássága által megfelelné azoknak az ideáloknak, melyek minden igazán művelt gondolkodású ember lelkében élnek.

Rimaszombat, 1906 január 9.

Tisztelettel

Dr. Veres Samu, a T. T. elnöke.

Meghívó.

A rimaszombati Casino f. évi közgyűlésének határ-idejéül a f. év január 14-ének délutáni 3 órája tűzveténi ki, elnöki megbízásból felkérem a Casino tisztelt tagjait, hogy azon minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Rimaszombat, 1906. január 10.

Dr. Gyürky Pál, egyl. jegyző.

Hírek és vegyesek.

Személyi hír. Főispánunk, pelsüci Hámós László f. hó 8-án Budapestre utazott s csak a mai nappal érkezett vissza városunkba hivatalos ügyei elintézésére céljából.

Tisztelgések. A két kitüntetett férfunál Kubinyi Aladár kuriai bírónál és Fábry János kir. tanácsosnál még mindig egymást érik a tisztelgők. Múlt héten a főgimnázium tanári kara fejezte ki üdvözlését és jókívánásait Kubinyi Aladárhoz dr. Veres Samu vezette a tanári testületet, s ő volt a jókívánások és üdvözlés szónoka is, Fábry Jánoshoz pedig Bodor István tb. igazgató tanár vezette a tanári kart s ő mondott szép üdvözlő beszédet. — A kaszinó választmánya mintegy 20 taggal kedden f. hó 9-én délelőtt tisztelgett Kubinyi Aladárnál, a kaszinó érdemes és köztiszteltetben álló elnökénél. Baksay István kir. tan. a kaszinó tb. elnöke volt a szónok, s ő tolmácsolta meleg szavakkal a kaszinó őszinte és igaz érzelmeit. Szép beszédére az elnök tőle megszokott közvetlenséggel válaszolt, s köszönetet mondott a figyelmes megemlékezésért. A polgári olvasókör küldöttsége f. hó 6-án Rábely Miklós elnök vezetésével tisztelgett Fábry Jánosnál, s a Kubinyi Aladár távolléte folytán csak ma délelőtt fog nála megjeleneni a küldöttség, hogy a polgári olvasókör üdvözlését és jókívánásait tolmácsolja.

Ivánkóvits püspök törlése. A pápa Ivánkóvits János volt roznói püspöknek a szidimai püspöki címet adta és törülte a megyés püspökök névsorából. Helyébe Balás Lajos roznói fölszenlelt püspök nevének beírását rendelte el.

Kitüntetés. Dr. Plichta Somát, vármegyénk jeles szülöttét, nógrádmegyei tb. főorvost a király kitüntette kir. tanácsos! cízzel. A kinevezés híre megyénkben is őszinte örömet kelt, s különösen városunkban, hova nemcsak ifjúkori tanulmányai, hanem családi összeköttetései révén is kedves emlékek fűzik az új kir. tanácsost. A köztiszteltetben álló férfunál Losonez város tanácsa és képviselőtestülete a polgármester vezetésével tisztelgett, s üdvözlését fejezte ki a kinevezés alkalmából.

Az egyház üdvözlöte. Gyürky Pál főesperes a kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlését városunkban az egyesült protestáns főgimnázium tornacsarnokába hívja össze f. hó 24-én d. e. 9^{1/2} órakor, mely alkalommal az egyházmegye felügyelőjét Kubinyi Aladár kuriai bírót fogják üdvözölni kitüntetésének alkalmából.

Esküvő. Pécsufalusi dr. Péchy Henrik fregattorvos e hó 10-én délután 5 órakor a Mátyás templomban oltár elé vezeté dr. Rónay Károly budapesti kir. közjegyző leányát: Kynigát, lapunk jelestollu munkatársát.

Nagylelkű adomány. Grót Andrassy Dénes, a bőkezű főúr a budapesti állatorvosi főiskola hallgatói otthonára és diák-asztal céljaira 1000 koronát adományozott.

Kinevezés. Jánossy Gyula nyitrámegyei kir. segédtanfelügyelőt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. min. nister Mosonvármegye kir. tanfelügyelőjévé nevezte ki. E jól megérdemelt előléptetés híre kétszeresen érdekel bennünket, mivel Jánossy Gyula tanfelügyelői pályáját Rimaszombatban kezdte meg s itt töltött működési ideje alatt lapunk szerkesztésében hasznos és tevékeny részt vett.

Gyász. Mélységes gyász érte a helybeli egyesült protestáns főgimnázium általános tanfelügyelőt és szerelt igazgatóját Loysch Ödönt, amennyiben Késmárkon december 29-én meghalt anyai nagyapja. A 87 éves nagyszülőjének temetése 31-én folyt le a késmárki intelligencia óriási részvételével.

Felolvasás. A helybeli polgári olvasókörben múlt vasárnap délután szép számú közönség előtt igen érdekes felolvasást tartott dr. Terhes Samu, lapunk volt jelestollu szerkesztője „Rimaszombat története a szabadságharc alatt” cízzel. A szép felolvasást mindvégig feszült figyelemmel és élénk érdeklődéssel hallgatták a jelenvoltak, kik zajosan megtapsolták a szép tehetségű fiatal szerzőt. A felolvasást, mely nagy tetszést aratott, lapunkban közölni fogjuk.

Vadászvacsora. A helybeli vadásztársaság szerencsés tagja: Komáromy István lapunk felelős szerkesztője múlt héten ejtett szerencsés vadászsákmánya alkalmából f. hó 11-én vacsorára hívta meg számos jó barátját a Tompa-szálloda éttermébe, hol kedélyes estét töltöttek pompás jó vacsora mellett s a tósztok sem hiányoztak. Komáromy István a társaságért emelt poharat, majd Szemán Endre prépostot és Lukács Gézát az ő két tanítótestületét köszöntötte fel. Dr. Terhes Samu Komáromyért, dr. Baksay Dzsó pedig a Kossuth-asztaltársaság közszeregetnek örvendő elnökeért emelt poharat. Általános figyelem között emelkedett szólasra egymásután a házigazda által aposztrotált két férfiu: Szemán Endre prépost, majd utána Lukács Géza főjegyző s mindketten szellemes tósztkban sok szeretettel méltatták az ő tanítványuk: Komáromy István hasznos és sikeres munkásságát. A kedélyes társaság a hajnali órákig kitűnő hangulatban volt együtt.

Halálozás. Idősb Fridrik Vilmos hites ügyvéd, Pelsücz város főjegyzője, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, életének 80-ik, áldásos hivatalos működésének 56-ik évében f. hó 8-án Pelsüczön elhunyt. A nagyszámú rokonságon kívül a város és környék általános részvétellel kísérték sírházhoz az érdemes munkásságú, nemességű öreg urat.

Nőegyleti zsúr. Lapunk múlt számából — a hírvívő hűtlensége folytán — kimaradt egy rövid hír, mely azt az örömet jelentette volna lapunk igen tisztelt olvasóinak már egy héttel ezelőtt, hogy jótékony nőegyletünk e téli második zsúrija f. hó 20-án szombaton lesz az egyesült protestáns főgimnázium díszes tornacsarnokában. Még élénken emlékszünk a tavalyiak és az idei első zsúrnak fényes sikerére, művészi programjára, díszes és óriási közönségére, mely fesztelen jókedvvel élvezte és megszeretett társas összejöveteleket önmagukban és kitűnő előkészítésükben rejlő örömeit és főrendezőjüknél: Samarjay Jánosné nőegyleti elnöknek mindenkit lebilincselő figyelmét és előzékenységet. Tudjuk, hogy e zsúrok rendezésével éppen az volt a nemes nőegyleti elnökségnek egyetlen célja, hogy bizalmas társadalmi érintkezést szerezzen és ugyszólván ingyen, pottom 50 filléért kellemes szellemi szórakozást nyújtson a jótékony egyesület tagjainak és városunk hatalmas intelligenciájából mindazoknak, akik a szépet, a jót és a nemes szórakozást nem vetik meg, szívesen felkeresik. Nos, nem fognak csalódnai most sem! A páratlan elnök és a lelkes igazgató dr. Marikovszkyé és jövő szombaton is oly nagyszabású előkészületeket tettek, hogy a siker csupán intelligens közönségünk megfelelő pártolásától és érdeklődésétől függ. Ezt pedig biztosítja az a változatos, szép program is, mely a következő részekből áll: 1. „Paganinis berühmter Hexentanz. Fantasie für Pianoforte par W. V. Wallace.” Zongorán játsza: Soós Irén. 2. Felolvasás. Tartja: Terhes Samu dr. 3. Románca a „Mignon” operából; „Si je t'aime” Densától; „Dolje” Endrődy Sándortól, zenéje Tarnay Alajostól. Énekl: Gráf Vilmosné szül. Samarjay Ilma (Budapestről.) zongorán kíséri: Törköly László (Nagy-rőczéről.) 4. Előképek. a) „Vallomás.” C. Schweninger-től. b) „Whist” Leffliertől; c) „Cherzó” Martintól. Bevezetésül talán még tréfás farsangi zenekar is fog méltó meglepetéssel szolgálni. — Szóval f. hó 20-án, szombaton délután 5 órakor legyünk ott valamennyien a főgimn. tornacsarnokában, mert bizony önmagunk bánjuk meg legjobban, ha elmaradunk!

Fizetése képtelenség. A bécsi hitelvédő egyesület közli, hogy Lang Aladár rimaszombati kereskedő fizetése képtelen.

Furosa közleményt olvasunk a P. H. f. hó 13-iki számában, melyben városunkból egy tudósítás közöltetik. Ebben az van, hogy itt erősen tartja magát a hír, hogy Hámós László főispán távozásával a megyefőnöki állást Bornemisza László alispánra töltik be, és Druisner György tanfelügyelő titokban szintén aspirál a megyefőnökségre. Hát mi itt mindezekről mit sem tudunk s nem képzeljük, honnan szedi a beküldő ezeket az agrémeket?!

A vármegyék ellenállásának szervezésére az ország alispánjai Budapesten gyűlést tartottak, melyen Bornemisza László, vármegyénk alispánja is részt vett. Az értekezleten néhány képviselőből és alispánból álló bizottságot küldtek ki az egységes és egyöntetű eljárás biztosítása céljából. E bizottságba vármegyénk alispánját is beválasztották.

Halálozás. Lip t a y Sándorné szül. Bábonyi Tóth Zsuzsánna, Liptay László helybeli polgártársunk felesége f. hó 12-én 45 éves korában meghalt. F. hó 13-án délután 3 órakor nagy részvét mellett temették el.

Uj gyártelep vármegyénkben. Tiszolczon Freivirt Sándor gőzfűrésztelepet létesített és annak üzembe helyezését már megkezdte.

Közgyűlés. A helybeli izr. hitközség közgyűlést ma, vasárnap délután tartja a hitközség tanácsstermében.

Erdősítési jutalom. Valther Gyula szentkirályi földbirtokost, az ismert jeles gazdát a m. kir. földművelésügyi min. terén erdősítés terén kifejtett buzgalmaért 200 kor. jutalomban részesítette.

Mulatság Nagyrőczén. A nagyrőczei daloskör szokásos téli dalestélyt február hó 3-án tartja meg. Az érdeklődők figyelmét előre felhívjuk a nagyrőczei társadalomnak e minden évben sikerülni szokott kedélyes mulatságra.

Társas vacsorák. Egy életre való eszmét pendített meg egyik tevékeny tagja társadalmunknak. Ugyanis, hogy minden hóban egyszer rendeztessenek olesó társas vacsorák. Ugy értesülünk, hogy ez eszmének már sok híve akadt és azt a Tompa szállodában óhajtják meghonosítani 1 korona ár mellett. Mi részünkről örömmel és szívesen csatlakozunk a társasághoz, annál is inkább, mert jó cigányunk Oláh Gyula így habár csekély, de havonta biztos keresetforráshoz jutna.

Halálozás. Budapesten Dr. Klein Sándor tehetséges fiatal orvos, Kerekes Móricz állami állatorvos testvérbátyja elhunyt. A gyászeset széles körökben kelt őszinte részvétet.

Halalos végű fuvarozás. Harkácson múlt héten (pénteken) tragikus véget ért Dósa János ottani gazda. Az erdőből építkezéshez szükséges fát fuvarozott, s mikor hazafelé jött volna, a szerencsétlen ember le esett a szekérről, mely súlyos terhével átment rajta s bordáit és máját összetörte. A 42—45 éves ember belső elvérzés folytán csakhamar kiszenvedett. Az esetet bejelentették a tornallai kir. járásbírószághoz, mely elrendelte a hulla felboncolását. A törvényszéki boncolás f. hó 6-án szombaton meg is ejtett, s azután nagy részvét mellett temették el a szerencsétlen véget ért embert.

Összetörte a bika. Bornemisza Elemér bákai földbirtokos majorosát a múlt héten összetörte a felbőszített bika. Sérülései nem életveszélyesek, de hosszabb ideig lesz kénytelen az ágyat őrizni.

A helybeli kereskedő ifjak február hó 3-án fényes bált rendeznek, melyen hír szerint honvéd zenekar fog közreműködni.

Baleset a vasutnál. Nyustján, f. hó 7-én csaknem végzetes baleset történt. Szécsi József 30 éves hacsavai magnezitgyári munkás ugyanis részeg fővel dülöngözve haladt a vasuti sínek mellett s nem vette észre az esteli sötétségben a közeledő vonatot. A mozdonyvezető jelt adott, de már megállítani nem tudta a vonatot, mely a részeg munkást elütötte. A szerencsétlen ember különösen a fején szenvedett súlyos sérüléseket, melyekkel még 7-ikén este szállították a helybeli kórházba.

Halálozás. Spisák Andor volt itteni kárpitosmester több ratkói koresmáros f. hó 10-én hosszas betegség után meghalt. F. hó 12-én temették el.

Halalos baleset. Harkácson még múlt december hó 29-én az ottani erdőből fát fuvarozott Vincze Határ Jánosné szül. Vastag Teréz apósával együtt. Amint a meredékről a sikos uton lefelé jött a megterhelt szekér, az asszony fel akart ugrani a szekerre, azonban oly szerencsétlenül járt, hogy a kerék alá került s a súlyos szekér kereké jobb karján és vállán átment s a kar csontjait darabokra törte. Az otthon nyert orvosi segély után szállították a kórházba, azonban a sérülések oly súlyos természetűek voltak, hogy a 36 éves fiatal asszony szervezete nem állotta ki; vérmérgezést kapott s f. hó 7-én haldokolva szállították haza.

Ritka fázán és nyul. Főgimnáziumunk természetrajzi muzeuma ritka szép fázánnal gyarapodott, a melyen a test alsóbb részeinek vörösbarna színezete mellett a felsőbb részek tulnyomóan fehér színűek. Így teljesen fehér a fej és nyak tollazata, a mely a közönséges fázánkakasznál csillogó sötétkékes, fehér vonalak vannak a szárnyain és sok fehér toll van a hátán s a fark töve is majdnem tiszta fehér. Ugy látszik, nem a halavány fázán fajtavál van itt dolgunk, hanem vagy a fehéredés (albinismus) jelenségei láthatók rajta, vagy valami ritka szép koreza volt ez állat a hazánkban élő elvadult fázánfajoknak. A szépen kitömött madárért a természetrajzi muzeum vezetője ez uton mond köszönetet szives ajándékozájának. — Ugyancsak köszönettel tartozunk azért a kitömésre adott ritka nyulért, a melynek színezete sárgás és fehéres és göndör szőrével is igen feltűnő. Egyik ügyes diákunk próbálja rajta a kitömés művészetét.

Egészségi kimutatás. 1905. év december havában a vármegyében következő fertőző megbetegedések voltak: Vörheny: Pelsücz 2, (megh. 1). Dobsina 1. Hőkhurut: Kuntaplocza 1. Kanyaró: Dornó 7, K.-H.-Hosszúrét 1, Putnok 17, Jolsva 22, Rozsnyó 3. Diftéria: Kokova 1 (megh. 1). Rimőcza 1 (megh. 1), Barka 1 (megh. 1), Pelsücz 1, Abafala 1 (megh. 1). Hasihagyás: Vizesrét 1, Balogfala 1, Egyházasbást 1, Feled 2, F.-Balog 1, Péterfala 2, Rimaszécs 1, Sajópüspöki 6, Szútor 1, Nyustya 4, (megh. 1), Dornó 1, Füge 1, Lé-

nártfala 1, Löksháza 1, P.-Ardó 1, Putnok 1, Sajógömrő 1, Szentkirály 2, Dobsina 1, Jolsva 1. **Gyermekágyi ház:** Gesztete 1. **Füftő mirigylob:** Gesztete 9. Klemező 30, Kokova 15. **Báránymű:** Nagyrőce 10.

A napközi otthon javára e hét folyamán Kohn Adolf 25 liter gabát, Erdélyi Mihály turót, Boczkó Dánielné 5 koronát, özv. Schwarz Pálné 2 1/2 kg. árpadarát, ifj. Széplaky Lajosné 5 koronát adományoztak. Hála-köszönet jóságukért. — Rimaszombat, 1906. jan. 12.

Dr. Marikovszkyé.

Számadás. A rimaszombati polgári olvasókör Silveszter-estélyének bevétele volt: belépti-díj és felülfizetések: 170 kor. 14 fill., kiadása: 50 kor. 4 fill., tiszta maradvány 120 kor. 10 fillér. — Ezen összeghez felülfizettek: id. Rábely Miklós 1, Szabó József m. 1, ifj. Simon János 1, Korény Béla 1, Kaposztás László 1, Lozek János 1, Tarjáni Lajos 1, Gabris Barna 1, Eperjessy István 1 kor., Nagy János 50 fill., Jeszenszky Soma 40, N. N. 40, N. N. 40 fill., Stachlinsky Soma 20 fill. — Rimaszombat, 1906. jan. 5. — **Varga István**, pénztáros.

Számadás. A tornaljai iparosok 1906. év jan. hó 11-én táncmulatságot rendeztek, melynek számadása következő: Bevétel 260 kor. 80 fillér. Kiadás 110 kor. 44 fillér.

Maradvány 150 kor. 36 fillér. Felülfizettek: Darai József 2 korona 40 fillér, Herczeg Imre 2 kor., Szeiffert Endre, Glücksthal József, Groszmann Ignác, Rottmann Ignác 1 40—1 40 fillér, Balázs István, ifj. Botlik Andor, Nagy László, Keleti Jakab 1—1 kor., Kogler János, Győry Béla, Saliga László, Bubelinyi Sámuel, Makkai Imre, Lénárd Sandor, Beszeda János, Borzy Árpád, Saliga József, Hevessy Lajos, Bercez Lajos, Ondrejcsik Maria, Istók Béla 80—80 fillér, Borzy László, Weidmann Mór, Tyukody József, Bencsik Dezső, Hancsovsky Béla, Iván Adolf, Link Vilmos, Link Ödön, Szabó Ferencz, Nagy Károlyné, Lichtmann Géza, Kraxner György, Illés Flórián, Palesó József, Eltes Géza, Fischer Gusztáv, Finkenstein Adolfiné, Barta János, ifj. Facsina István, Vincze Gusztáv, Remenyik Bertalan, Krokovai Pál, Kolozsi Ferencz, Szállósi János, Herskovic Bernáth, N. N., Littkey György, Brixer József, Szepessy Lajos, Weisz Mihály, Hauer József, Orbán János 40—40 fillér. — Beküldött díjak: Id. Borzy András 3 kor. 20 fillér, Ciprusz József, Szalatnai Pál 3—3 kor., Klein Kálmán 2 kor., Simon László 3 kor. 20 fillér, Katona Sándor, dr. Goldblatt Géza, Botlik András, Czenthe Pál, Czókoly Lajos 2—2 kor., ifj. Lóczy Pál 1 kor. 60 fillér. — A szíves pártfogásért, valamint a felülfizetésekért ez uton mond hála-köszönetet a nemes cselekedő közönségnek a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

M. Á. urnak Jolsva. Sajnálattal tudunk e számban nem tudunk teret szorítani. Alkalmilag közöljük.

Bérbeadó lakások.

A rimaszombati ev. ref. egyház tulajdonát tevő, régi gimnáziumi épületben, az első emeleten, **ket igen kényelmes**, már teljesen kész lakás bérbeadó; valamint a **Szűjjártó-utczában**, a **20. szám** alatt fekvő **kantori lakás** s az alatta levő **két külön szoba**.

A jelzett **kantori lakás örök áron** is eladó.

Mind a venni, mind a bérleni kívánóknak alólírt bővebb felvilágosítással szolgál.

3—* **Baksay István**, egyh. főgondnok.

Hirdetmény.

576. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszécsényi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 459/12. számú végzése következtében **Schlészinger A. fia cség** javára **Tornyos György** ellen 912 kor. 32 fillér jár. erejéig 1902. évi okt. hó 16-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1141 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ruhák, fehéreneműek, cipők, csizma, ágynemű-k, pokróczok, fedeles kocsik, lovak, lószerszámok, fegyverek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1905. évi V. 303/8. számú végzése folytán 285 kor. 24 fillér tökékövetelés, ennek 1898. évi decz. hó 28-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 3 koronában bíróság mar megállapított költségek erejéig Détériben, alperesnél leendő eszközölésére **1906. évi január hó 18-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi decz. hó 27. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakások.

Rimaszombat legnagyobb forgalmu vonalán, a **Deák Ferencz-utca 10. sz.** és **Ferenczy-utca 6. sz.** alatt lévő udvarban folyó évi május hó 1-től **több kisebb és nagyobb lakás** a legjobb karban, kedvező feltételek mellett bérebe kiadó. — Értekezni lehet:

2—* **Benyó Béla**, tulajdonossal.

Eladó szőlő- és gyümölcs-telep.

Füleken 14 hold területből álló szőlő- és gyümölcs-telep igen előnyös ár mellett eladó. — Felvilágosítást nyújt: 2—3 **Özv. Alk Ferencz**né Losoncon.

Meghívás.

A Nagyrőcei Takarékpénztár részvénytársaság

1906. évi február hó 4-én délután 2 óra-kor saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak. *)

A közgyűlés tárgya:

1. A igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.
6. Nyugdíj-, fegyelmi és házi szabályzat megalkotása.
7. Szabályszerű indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogot csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében, vagy más bejegyzett pénztárnál letétmenyzi s az erről szóló igazolványt folmutatja.

A felügyelő bizottság által megvizsgált számadás, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12-ig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Nagyrőcén, 1906. évi január hó 10.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kmetty-utca 31-ik házsz.**

alatt lévő utcai földszintes új kőház, három szoba, előszoba, konyha, kamra, jó lejáratu boltozott szaraz pincével, az udvarban jó ivóvízzel ellátott kuttal, faskamra sertés állal felszerelve, — magányos záros udvarral együtt — **május hó 1-étől** bérebe adó. — Bérleni kívánók értekezhetnek: 2—3 **Kalocsay Gyula**, tulajdonossal.

Hirdetmény.

527. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1905. évi 5427. számú végzése következtében **Nagy József** ügyvéd által képviselt, a **rimaszécsi hitelközvetkezet** javára **Kosúth József és tarse** ellen 400 kor. jár. erejéig 1905. november hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 9817 kor. 56 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, ökrök, tehenek, tinók, kocsik, szekerek, malom hengerszékek, csikók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1905. évi V. 330/2. számú végzése folytán 400 korona tökékövetelés, ennek 1905. évi július hó 15-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 92 kor. 89 fill. bíróság mar megállapított költségek erejéig Cizben, alperesnél leendő megtartására **1906. évi január hó 20-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1905. évi december hó 28-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kitűnő minőségű Arad hegyaljai borok

kaphatók a **TOMPA szállodában**. Ménesi fehér 40 kr. — Gyoroki fehér 32 kr. Ménesi siller 24 kr. 6—26 **Gede István**.

Meghívó.

„A Klenóczi Kölesönös Segélyző-Szövetkezet“ február hó 2-án, d. e. 9 órakor tartja

közgyűlését,

melyre a t. tagok tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az 1905. évi üzlet eredményről.
2. A számadások jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő bizottság és az igazgatóság 1/3-dának választása s esetleg egyéb helyek betöltése.
4. Indítványok.

Klenóc, 1906. január hó 9-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

6695. sz. — **Rakottyas** község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és arról egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. tcz. a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. tczikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. tcz. 15. és 17. §§-ai alapján ide érte a §-oknak az 1889. XXXVIII. tcz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. tcz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. évi XXXVIII. tcz. 7. §-a és az 1891. XVI. tcz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. tcz. 22. §-a alapján történt törlesek érvénytelenséget kimutathatják, — e végből törlesei kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1906. évi június hó 26-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsak be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. tcz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide érte az utóbbi §-nak az 1889. XXXVII. tcz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést és a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánmaz, irasbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906. évi június hó 26-ik napjáig bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsak be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk figyelembe véteteni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbén azok, a kik az 1. és 2. ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. tcz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve velik, ide érte azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. tcz. 16. §-a alapján történt bejegyzését szerelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. évi június hó 26. ik napjáig bezárolag nyujtsak be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből származó bármimemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényes rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1905. évi december hó 14-én.

2—3 **Pongrácz**, kir. törvszéki bíró.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhirnevű gépeit, nevezetesen:

- Szeoskavágókat**, kézi- vagy járgányhajtásra.
- Répvágókat és tengerimorzsolókat.**
- Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.**
- Olajmag-zúzókat**, — továbbá örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, malom- és szeszgyár-berendezéseket stb. 5—6

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

